

Spørgsmålet er nu, om love kan „træde i kraft“, før de er bekendtgjort.

Ad 1) I den statsretlige teori antages det undertiden at følge af grundlovens § 22, at myndighederne ikke kan håndhæve en lov, før den er kundgjort.

Ad 2) Grundloven er ikke til hinder for, at en lov tillægges tilbagevirkende kraft, d. v. s. knytter retsvirkninger til kendsgerninger, der ligger før lovens håndhævelsetidspunkt, herunder før kundgørelsen eller før lovens tilblivelse. Dette er anerkendt både i teori og praksis.

A. Teorien.

Der kan her henvises til følgende værker:

a) *Poul Andersen*, „Dansk Forvaltningsret“ 1963, s. 20 ff. Det anføres her:

„Til sikring af borgernes individuelle retssfære har man opstillet det princip, at love ikke bør have tilbagevirkende kraft. Fra denne grundsætning gøres der dog undtagelser, og det er især forvaltningsretlige love, der gør og må gøre brud på princippet om, at love ikke har tilbagevirkende kraft. Dette beror på, at de tjener offentlige interesser, som undertiden må tilgodeses på bekostning af borgernes individuelle retssikkerhed. Da der ikke i vor grundlov findes noget forbud imod at give love tilbagevirkende kraft, har lovgivningsmagten ikke anset sig for udelukket fra, i tilfælde hvor loven ellers ville have forfejlet sin hensigt, at give en lov virkning f. eks. fra lovforslagets fremsættelse.“

b) *Alf Ross*, „Dansk Statsforfatningsret“ I, 1959, s. 296 ff. (se især s. 303-4). Det anføres her:

„Grundloven indeholder intet forbud mod at udstede love, end ikke straffelove, med tilbagevirkende gyldighed. Det tilkommer derfor lovgiveren selv at fastsætte det tidspunkt, hvorfra en lov skal have gyldighed. Ofte forekommer udtrykkelige gyldighedsklausuler i forbindelse med ikrafttrædelsesklausuler. I andre tilfælde fremgår lovens gyldighed i tiden umiddelbart af dens reglers indhold. En gennemgang af Lovtidende viser, at det er i ikke så få tilfælde, der således udtrykkeligt på den ene eller anden måde er tillagt love, især af forvaltningsretlig eller økonomisk natur, tilbagevirkende gyldighed.“

c) *O. A. Borum*, „Lovkonflikter“, 1949, s. 6 ff. Borum skriver:

„Den danske grundlov indeholder intet udtrykkeligt forbud mod tilbagevirkning. Der er således intet til hinder for, at en ny lov uden at komme i strid med grundlovens ord kan tillægge sig tilbagevirkende kraft. Som eksempler på love med tilbagevirkende kraft kan nævnes antedaterede love, d. v. s. love, som tillægger sig retsvirkning, ikke først fra ikrafttrædelsesdagen, men fra et tidligere tidspunkt, sædvanligvis fra den dag, da lovforslaget blev forelagt rigsdagen. En sådan antedatering finder ikke sjældent sted af nye afgiftslove, når lovforslaget ikke kan gennemføres samme dag, det forelægges rigsdagen. Formålet med en sådan antedatering er at forhindre, at de, mod hvem loven rettes, gør denne mere eller mindre illusorisk ved retsskridt foretagne i tiden mellem forslaget fremsættelse og dets gennemførelse eller ved f. eks. at købe eller hjemtage de varer, hvorpå nye afgifter lægges. Når forholdet undtagelsesvis er det, at loven ikke ville kunne nå sit formål, hvis den ikke får virkning for de retshandlinger, som er foretaget, efter dens indhold er blevet almindelig kendt ved forslaget fremsættelse, bør der kunne gives den virkning fra dette tidspunkt. Dette er en naturlig følge af den måde, hvorpå en lov bliver til i en konstitutionel stat gennem flere faktorerers medvirken, der kræver en vis tid.“

B. Praksis.

Som nævnt ovenfor har man i praksis ofte tillagt love tilbagevirkende kraft. Fra nyere tid kan nævnes:

1. Lov nr. 69 af 13. marts 1963 om forlængelse af kollektive overenskomster.
2. Lov nr. 70 af 13. marts 1963 om udbyttebegrænsning.
3. Lov nr. 82 af 16. marts 1963 om pris- og avancement.
4. Lov nr. 50 af 11. marts 1961 om forhøjelse af tobaksafgifter.

Af ældre praksis kan nævnes:

5. Lov nr. 54 af 23. marts 1937 om leje (§ 79, stk. 4).
 6. Lov nr. 111 af 31. marts 1926 om tinglysning (§ 52).
 7. Lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning (§ 25, stk. 3, jfr. § 23, stk. 2).
- Endelig kan nævnes, at det i folketinget